

Tí fóru frönsku arbeiðararnir í verkfall

Fíggarljaga »miraklið« setti teir í ein krók við eini stjórn teir ekki hövdu álit á

Tað vóru ætlaði verkföll í vár. Men studentauppreisturinn víða um kom áðrenn verkföllin hjá arbeiðsmönnum. Og so fór á rull.

Frankaríki hefur eins og Týskland havt eitt »fíggarligt mirakul«. Og so er at spyrja hví franskmenn eru so ónógðir?

Jú, tað man helst vera at teirri orsök, at arbeiðsloysi seinasta árið er vaksið til hálva miljón arbeiðarar.

Og eisini tí at lönirnar hava staðið við, meðan prísirnir eru farnir upp við meira enn trimum prosentum. Og eisini tí at skatturin í Frankaríki er størri enn í nokrum øðrum felagsmarknaðarlandi. Og uppaftur tí at de Gaulle-stjórnin ikki hefur jattað arbeiðarum, at hon fór at betra korini.

Arbeiðsloysið í Fraklandi hefur eisini aðra orsök. Partvist minnir tað um týska arbeiðsloysið, sum tó er nógv batnað — og sum var orsakað av niðurgongdini í 1967 sum heild. Men uppaftur tyðir alt uppá, at arbeiðsloysið eisini hefur sína orsök í tí sum hent er í Bretlandi, nevnliga broytingar, nýmótansgerðir og automatiseringar á arbeiðsplássinum.

Moderniseringsarbeiðsloysi rakar nógvar arbeiðarar, ið eru fluttir inn í býirnar frá landi-

búnaðinum. Og stórir partur hevur bitran roynt, tá teir koma aftur eftir at verksmiðja teirra var moderniserað, tá var ikki brúk fyri teimum. Teir hövdu rasjonaliserað.

Hvussu arbeiðsmaðurin fólir hetta arbeiðsloysi? Ein kanning fyrr í ár visti, at sjeindi hvør franskur arbeiðari grunaði, at

hann fór at missa arbeiði sitt í 1968.

Serliga eru tríggrir bólkur illa royndir, og tað eru hesir bólkur, sum hava gjørt størstu mót stóðuna móti stjórnini — tað eru teir, sum eru fluttir í býirnar av landinum, tað eru tey ungu, sum ikki fáa arbeiði, tí tað eru altíð eldri ófaklærdir, ið eru tilreiðar at taka arbeiði, og tað eru arbeiðararnir í stórbynum Paris, og tað er her helvtin av teimum arbeiðsleysu búgva.

Tað eru 10 ár síðan, at fjórða franska tjóðveldið gekk til grundar, og lunnar vóru lagdir undir finta tjóðveldið við de Gaulle á odda. Hetta hendi í Algier.

SLEYGIVÆTTI — DÓMUR

Harri blaðstjóri. Ger so væl og gev mær innivist fyri hesi frageiðing.

Nakað áðrenn seinasta sóknarstýrslav frá fram í Fróðbiar sókn tann 10. desember 1966 (har eg var uppstillaður sum valevni til líkningsnevndina, og seinri valdur) bar Hjørleif Enni, keypmaður á Tvoroyri fyrirsurning fram fyri Karl Jespersen, Tvoroyri, um hann hevði høyrð nakað um tað, at tað peningaliga var galið hjá Gunnari Petersen í Føroya Arbeiðarafelag.

Hetta frætti eg frá aðrari síðu væl seinri, og fyri at frigera meg fyri hesa sleysisgu frá Hjørleifi stevndi eg honum til at verða revsaður eftir grein 267 í revslógini.

Dómur fall tann 21. november 1967.

Eg vil endurgeva nakað av premissum og nakað av tí rætturin viðmerkti:

Í premissum verður m.a. sagt: ... »Sagsøgte erkender, at han til Karl Jespersen har sagt noget i retning af, at sagsøgeren

havde begået underslæb. Der er nogen uenighed om, hvordan ordene er faldet, men her må man holde sig til Jespersens forklaring. Hvor rygterne er kommet fra, hvis de hidrører fra andre end sagsøgte, vides ikke, men det ville iøvrigt ikke hjælpe sagsøgte, selv om man fandt frem til ophavsmanden.

Kilden til rygter er altid svar at finde, men det er efter sagsøgtens egen forklaring ingen tvivl om, at de er gået over disken i sagsøgtens butik. Rygterne har i hvert fald været drøftet ved flere lejligheder i butikken. Det er sagsøgtens risiko, at han drøfter rygterne med Jespersen, idet selve ud bredelsen af et rygte er strafbart. Det er uden betydning, at sagsøgte har anvendt spørgsmålsformen og spurgt Jespersen i fortrolighed. Det er netop den typiske farlige måde at udbrede et rygte på. Det forhold, at Jespersen dengang var ansat hos sagsøgte, berettiger heller ikke til at nævne rygtet overfor ham.

Som det i reglen går i sådanne tilfælde er sagsøgeren den, der sidst hører rygterne. ...»

Retter skal til det anførte bemærke:

... »Under disse omstændigheder findes sagsøgte at have udbredt en sigtelse for et forhold, der er egnet til at nedsætte sag-

søgeren i medborgeres agtelse og dermed at have gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens paragraf 267. ...

Da der under sagen intet er oplyst om, at der har været noget grundlag for den i sagsøgtens spørgsmål til Jespersen indeholdte sigtelse mod sagsøgeren, vil sigtelsen være at mortificere som udenfor bestemt

Sagsøgte findes at burde godtgøre sagsøgeren sagens omkostninger med 300 kr.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte købmand Hjørleif Enni, Tvoroyri, bør straffes med 5 statskassen tilfaldende dagbøder á 40 kr.

Forvandsstraffen fastsættes til hæfte i 5 dage.

Den i sagsøgtens sagen omhandlede forespørgsel til Karl Jespersen indeholdte sigtelse mod sagsøgeren fagforeningsformand Gunnar Petersen, Tvoroyri, for uredelt forhold overfor Føroya Arbeiðarafelag kendes ubeføjet.

Sagsøgte bør inden 15 dage betale sagsøgeren sagens omkostninger med 300 kr. Intet stempel for behold.

E. A. Bjørk.

Tvoroyri, 4. juni 1968.

Gunnar Petersen.

Skattur og innteka

Frankaríki er kent fyri at fara lettliga um skattir. Men veruleikin er ikki so. Fyri hvønn íbúgva verða kravdar kr 3.500 um árið í skatti og hetta er meira enn í nokrum øðrum felagsmarknaðarlandi. Men so eru tey 58 prosentini av skattainntøkuni brúkkskattur, og hesin brúkkskattur, og hesin skatturin rakar harðast tey lægstlöntu — og fyri at samanlikna, so er kapitalskatturin einans 3 prosent. Men seinri árin hava teir gingið harðari fram móti skattansýtarum, tað eru 39 prosent av skattainntøkuni, ið er inntøkuskattur — og sjálvandi, har sum teir fyrst seta inná er at kontrollera — tey fastlöntu.

Orsakað av mót-inflásjónspolitikki Fraklands, hetta sum er eitt av dogmunum hjá de

Gaulle, hevur inntokueftiransingin verið strong. Inntøkurnar eru ikki hækkaðar, meðan prísir sum sagt eru hækkaðir við trimum prosentum. Ein máttin hjá statinum at halda inntøkurnar niðri, er eftiransingin við teimum fyrítøkum, sum staturin eigur og tær eru nógvar. Tær umfata 10 prosent av umsetninginum og er triðjiparturin av íløgnum í franska idnaðinum.

Tað er kanska ikki so lóglið, at tað just var á hesum arbeiðsplássum, at misnøgðin tók seg sterkast upp. Á teimum verksmiðjum, sum staturin eigur, og har arbeiðarin kanska heldur seg vera partnara. Men hvat ið er og ikki, tað var serliga á hesum virkjum at aðalverkfallið tók seg upp — og gjordi um seg.

L.

Føroyski skúlin ...

(Framhald frá 1. síðu)

ur inn í skúlastovuna og gav læraranum — um hann ikki var nóg góður — sekkin! Herav siggja vit at eftirlitið frá samfélagsins síðu við læraranum var sera gott.

9 ára skúlaskylda

Vit: Týski næmingurin?

Næm.: Hann fer í skúla 6 ára gamal. Er sera væl uppdrigin heimanífrá, og av tí at týski lærarin ikki virkar sum ein diktator í skúlastovuni, men harafturimóti sum ein vinur, verða bornini so góð við hann, at disciplinerir trupulleikar ikki koma fyri. — Skúla gongdin er annars tvungin í 9 ár. — Næmingurin var sera uppvaktur og roynt var at gera hann til aktivan demokratiskan samfélagsborgara ígjøgnum praktiskan kunnleika — hvat flestu lærarakreftir her á landi sýnast vera hart ímóti.

Ntúimans serundirvísing

Vit: Hvussu við serundirvísing?

Næm.: Vit sá tveir hættir av serundirvísing: Mongolid

born, sum vóru so veik, at tey einans lærdu at fara yvir um gotuna, at hjálpa sær sjálvum o.s.fr. Síðani sá vit tað, tey kallaðu lesiveik. Um hesi kunnu vit siga at tey í 6. klassa har langt yvirgingu 9. flokk her í praktiskum kunnleika.

Vit: Sum vit skilja mundu tað helst vera teir frægastu skúlarnir, sum tit hava sæð?

Næm.: Nei! — Sjálvandi vísu teir ikki okkum tað vána ligasta. Tað vit sá, vóru ikki annað enn vanligir skúlar — sum allir samli lógu tætt við býin Tübingen, har vit hildu til meginpartin av tíðini í Týsklandi.

Bókaarbeiði jnn í skúlan

Vit: Nakað at skoyta uppí?

Næm.: Vónandi fara ungir lærarar uttanlanda at siggja og taka við leri — ikki minst við tí nógva nýttu undirvísingaráttáttinum har næmingarnir arbeiðdu í bólkum og sum longu vóru byrjað við í 1. flokki í Týsklandi.

Vit: Takk fyri samrøðuna!

Næm.: Skuldi tað verið eina aðra ferð! —